

Seat No	
------------	--

B.A.-I Semester-I Examination
Geography (Open Elective) Paper-I
Cartography –I: OEGEO01101
Subject Code: 240502

Time: Three Hours

Total Marks: 80

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1 A) Choose the Correct alternatives from the following.

10

- 1 Equator is degree latitude.
A) 66.5 B) 23.5 C) 90 D) 0
- 2 is the largest continent on earth.
A) Europe B) Africa C) Asia D) Australia
- 3 The ratio of the distance between any two places on the map and the actual distance between the two places on the ground is called
A) Map Scale B) Map Type C) Purpose of Map D) None of these
- 4 is known as the true friend of soldiers .
A) Projection B) Signs and Symbols C) Maps D) Colours
- 5 Graphs are known as 'one-dimensional figures' because
A) Length and Width B) The graph considers the change in height of the 'x' axis C) The graph considers the change in height of the 'Y' axis D) Graphs are instructive
- 6 The Survey of India Department was established at Dehradun in year.
A) 1967 B) 1980 C) 1960 D) 1970
- 7 Indian Topographical Maps are published at
A) Pune B) Kolkatta C) Dehradun D) Delhi
- 8 There are total longitudes on the earth.
A) 360 B) 380 C) 180 D) 181
- 9 Which of the following is a component of map?
A) Graphs B) Maps scale C) Figures D) None of these
- 10 The proportional replicate of the earth is called
A) Globe B) Projection C) Map D) None of these

Q.1 B) Write answer in one sentence.

10

- 1 Which day the sun is on the tropic of Cancer?

- 2 What is a drawing of the entire earth's surface or part of it on a flat surface of paper, with conventional symbols, scale and projection?
- 3 The maximum distance between the two latitudes is how many km?
- 4 The Indian Standard Time longitude passes through which city?
- 5 Which map is a large scale map showing physical and socio-cultural features of a rather small area?
- 6 Which method is used for showing qualitative distribution on a map?
- 7 Who publishes the topographical maps of India?
- 8 Which one of the following methods is most suitable for the depiction of distribution of rural population on a map?
- 9 Weekly temperatures of a place can be represented by which graph?
- 10 What are the large scale maps primarily used for?

Q.2. Write short Notes (Four out of Six) .

20

- 1 The scientific basis of cartography.
- 2 Physical / Natural maps.
- 3 Definition of Maps.
- 4 Scale of Maps.
- 5 Numerical Scale.
- 6 Graphical Scale.

Q.3. Write short Answers (Two out of Four) .

20

- 1 Comment on the present and future of modern cartography.
- 2 Write the definition of a map.
- 3 State the basis of map classification.
- 4 Write the uses of zenithal equal- area projection (polar case).

Q.4. Answer the following question on broad. (One out of two).

20

- 1 Define cartography and explain the importance of cartography.
 - 2 What is map projection? Explain the need of map projection.
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.A) खालील दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१०

- 1 विषुववृत्त हे अंश अक्षवृत्त आहे.
अ) 66.5 ब) 23.5 क) 90 ड) 0
- 2 हे पृथ्वीवरील सर्वात मोठे खंड आहे.
अ) युरोप ब) आफ्रिका क) आशिया ड) ऑस्ट्रेलिया
- 3 नकाशावरील कोणत्याही दोन स्थळामधील अंतर आणि त्याच दोन स्थळामधील जमिनीवरील प्रत्यक्ष अंतर यांच्या गुणोत्तराला म्हणतात.
अ) नकाशा प्रमाण ब) नकाशा प्रकार क) नकाशाचा हेतू ड) यापैकी नाही
- 4 यास सैनिकांचा खरा मित्र म्हणून ओळखले जाते.
अ) प्रक्षेपण ब) सांकेतिक चिन्हे व खुणा क) नकाशा ड) रंग
- 5 आलेखास 'एकमितीय आकृती' म्हणून ओळखतात कारण.....
अ) त्यांना लांबी व रुंदी असते ब) आलेखात 'क्ष' अक्षाच्या उंचीतील बदलाचाच विचार होतो क) आलेखात 'य' अक्षाच्या उंचीतील बदलाचाच विचार होतो ड) आलेखांचा पाहताक्षणीच बोध होतो
- 6 भारतीय सर्वेक्षण विभागाची स्थापना.....मध्ये डेहराडून येथे झाली.
अ) 1967 ब) 1980 क) 1960 ड) 1970
- 7 भारतीय स्थलनिर्देशक नकाशे या ठिकाणी प्रकाशित केले जातात.
अ) पुणे ब) कोलकत्ता क) डेहराडून ड) दिल्ली
- 8 पृथ्वीवर एकूण रेखावृत्ते आहेत.
अ) 360 ब) 380 क) 180 ड) 181
- 9 खालीलपैकी कोणते नकाशाचे घटक आहे.
अ) आलेख ब) नकाशा प्रमाण क) आकृत्या ड) वरीलपैकी नाही
- 10 पृथ्वीच्या प्रमाणबद्ध प्रतिकृतीला असे म्हणतात.
अ) पृथ्वीगोल ब) प्रक्षेपण क) नकाशा ड) यापैकी नाही

Q.1 B) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

10

- 1 खालीलपैकी कोणत्या दिवशी सूर्य कर्कवृत्तावर असतो?
- 2 कागदाच्या समतल पृष्ठभागावर संपूर्ण पृथ्वीच्या पृष्ठभागाचे किंवा त्याच्या काही भागाचे, पारंपारिक चिन्हासह, प्रमाण आणि प्रक्षेपणवर काढलेले चित्र म्हणजे काय आहे?
- 3 दोन अक्षवृत्तांतील जास्तीतजास्त अंतर किती कि.मी. असते?
- 4 भारतीय प्रमाण वेळ ठरवणारे रेखांश कोणत्या शहरामधून जाते?
- 5 लहान क्षेत्राची भौतिक आणि सामाजिक-सांस्कृतिक वैशिष्ट्ये दर्शविणारा मोठ्या प्रमाणावरील नकाशा कोणता आहे?

- 6 नकाशावर गुणात्मक वितरण दर्शविण्यासाठी कोणती पद्धत वापरली जाते?
- 7 भारताचे भौगोलिक नकाशे कोण प्रकाशित करतात?
- 8 नकाशावर ग्रामीण लोकसंख्येच्या वितरणाचे चित्रण करण्यासाठी कोणती पद्धत सर्वात योग्य आहे?
- 9 एखाद्या ठिकाणाचे साप्ताहिक तापमान कोणत्या आलेखाने दाखवता येते?
- 10 मोठ्या प्रमाणावरील नकाशे प्रामुख्याने कशासाठी वापरले जातात?

Q.2.टीपा लिहा. (सहा पैकी कोणतेही चार).

२०

- 1 नकाशाशास्त्राचा शास्त्रीय आधार.
- 2 प्राकृतिक /नैसर्गिक नकाशे.
- 3 नकाशाच्या व्याख्या.
- 4 नकाशाचे प्रमाण.
- 5 संख्या प्रमाण/ अंक प्रमाण.
- 6 रेषा प्रमाण/आलेखात्मक प्रमाण.

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही दोन) .

२०

- 1 आधुनिक नकाशाशास्त्राचे वास्तव व भविष्य यावर भाष्य करा.
- 2 नकाशाच्या व्याख्या लिहा.
- 3 नकाशा वर्गीकरणाचे आधार सांगा.
- 4 ख- मध्य धूर्वीय समक्षेत्र प्रक्षेपणाचे उपयोग लिहा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

२०

- 1 नकाशाशास्त्राची व्याख्या सांगून नकाशा शास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 2 नकाशा प्रक्षेपण म्हणजे काय? नकाशा प्रक्षेपणाची गरज व आवश्यकता थोडक्यात स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A.-I Semester-I Examination
Geography (Open Elective) Paper-I
Cartography –I: OEGEO01101
Subject Code: 240502

Time: Three Hours

Total Marks: 80

Q.1.A) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१०

1 विषुववृत्त हे अंश अक्षवृत्त आहे.

अ) 66.5 ब) 23.5 क) 90 ड) 0

Option 4

2 हे पृथ्वीवरील सर्वात मोठे खंड आहे.

अ) युरोप ब) आफ्रिका क) आशिया ड) ऑस्ट्रेलिया

Option 3

3 नकाशावरील कोणत्याही दोन स्थळामधील अंतर आणि त्याच दोन स्थळामधील जमिनीवरील प्रत्यक्ष अंतर यांच्या गुणोत्तराला म्हणतात.

अ) नकाशा प्रमाण ब) नकाशा प्रकार क) नकाशाचा हेतू ड) यापैकी नाही

Option 1

4 यास सैनिकांचा खरा मित्र म्हणून ओळखले जाते.

अ) प्रक्षेपण ब) सांकेतिक चिन्हे व खुणा क) नकाशा ड) रंग

Option 3

5 आलेखास 'एकमितीय आकृती' म्हणून ओळखतात कारण.....

अ) त्यांना लांबी व रुंदी असते ब) आलेखात 'क्ष' अक्षाच्या उंचीतील बदलाचाच विचार होतो क) आलेखात 'य' अक्षाच्या उंचीतील बदलाचाच विचार होतो ड) आलेखांचा पाहताक्षणीच बोध होतो

Option 3

6 भारतीय सर्वेक्षण विभागाची स्थापना..... मध्ये डेहराडून येथे झाली.

अ) 1967 ब) 1980 क) 1960 ड) 1970

Option 1

7 भारतीय स्थलनिर्देशक नकाशे या ठिकाणी प्रकाशित केले जातात.

अ) पुणे ब) कोलकत्ता क) डेहराडून ड) दिल्ली

Option 3

8 पृथ्वीवर एकूण रेखावृत्ते आहेत.

अ) 360 ब) 380 क) 180 ड) 181

Option 1

9 खालीलपैकी कोणते नकाशाचे घटक आहे.

अ) आलेख ब) नकाशा प्रमाण क) आकृत्या ड) वरीलपैकी नाही

Option 2

10 पृथ्वीच्या प्रमाणबद्ध प्रतिकृतीला असे म्हणतात.

अ) पृथ्वीगोल ब) प्रक्षेपण क) नकाशा ड) यापैकी नाही

Option 1

1 खालीलपैकी कोणत्या दिवशी सूर्य कर्कवृत्तावर असतो?

Ans:

21 June 21 जून

2 कागदाच्या समतल पृष्ठभागावर संपूर्ण पृथ्वीच्या पृष्ठभागाचे किंवा त्याच्या काही भागाचे, पारंपारिक चिन्हासह, प्रमाण आणि प्रक्षेपणवर काढलेले चित्र म्हणजे काय आहे?

Ans:

Map नकाशा

3 दोन अक्षवृत्तातील जास्तीतजास्त अंतर किती कि.मी. असते?

Ans:

111 km. 111 कि.मी.

4 भारतीय प्रमाण वेळ ठरवणारे रेखांश कोणत्या शहरामधून जाते?

Ans:

Allahabad अलाहाबाद

5 लहान क्षेत्राची भौतिक आणि सामाजिक-सांस्कृतिक वैशिष्ट्ये दर्शविणारा मोठ्या प्रमाणावरील नकाशा कोणता आहे?

Ans:

Topographical map स्थलनिर्देशक नकाशा

6 नकाशावर गुणात्मक वितरण दर्शविण्यासाठी कोणती पद्धत वापरली जाते?

Ans:

Chorochromatic method कोरोक्रोमॅटिक पद्धत

7 भारताचे भौगोलिक नकाशे कोण प्रकाशित करतात?

Ans:

Survey of India भारतीय सर्वेक्षण विभाग

8 नकाशावर ग्रामीण लोकसंख्येच्या वितरणाचे चित्रण करण्यासाठी कोणती पद्धत सर्वात योग्य आहे?

Ans:

Dot method टिंब पद्धत

9 एखाद्या ठिकाणाचे साप्ताहिक तापमान कोणत्या आलेखाने दाखवता येते?

Ans:

Line graph रेषा आलेख

10 मोठ्या प्रमाणावरील नकाशे प्रामुख्याने कशासाठी वापरले जातात?

Ans:

To show small areas लहान क्षेत्रे दर्शविण्यासाठी

Q.2.टीपा लिहा. (सहा पैकी कोणतेही चार).

1 नकाशाशास्त्राचा शास्त्रीय आधार.

Ans:

2 प्राकृतिक /नैसर्गिक नकाशे.

Ans:

3 नकाशाच्या व्याख्या.

Ans:

4 नकाशाचे प्रमाण.

Ans:

5 संख्या प्रमाण/ अंक प्रमाण.

Ans:

6 रेषा प्रमाण/आलेखात्मक प्रमाण.

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही दोन) .

२०

1 आधुनिक नकाशाशास्त्राचे वास्तव व भविष्य यावर भाष्य करा.

Ans:

2 नकाशाच्या व्याख्या लिहा.

Ans:

3 नकाशा वर्गीकरणाचे आधार सांगा.

Ans:

4 ख- मध्य धूर्वीय समक्षेत्र प्रक्षेपणाचे उपयोग लिहा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

२०

1 नकाशाशास्त्राची व्याख्या सांगून नकाशा शास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:

2 नकाशा प्रक्षेपण म्हणजे काय? नकाशा प्रक्षेपणाची गरज व आवश्यकता थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:
